

Motion till riksdagen 2016/17:3094

av **Per Lodenius och Helena Lindahl (båda C)**

Funktionshindersperspektiv i arbetet med Agenda 2030

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett tydligt funktionshinderperspektiv i Agenda 2030-arbetet för att nå sysselsättningsmålet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

I september 2015 antog FN de nya globala utvecklingsmålen i Agenda 2030 – att förändra vår värld som ersatte de tidigare så kallade millenniemålen. Agendans mål är universella, omfattar alla länder och syftar till att skapa hållbara samhällen som inte lämnar någon efter. Ett centralt område i såväl Agenda 2030 som i den svenska nationella politiken är arbetsmarknad och jobb. I mål åtta sätter Agenda 2030 uppdraget till världens stater att ”verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla”.

Funktionshinderrörelsen ser FN:s nya mål som en framgång. Till skillnad från vad som var fallet i millenniemålen har världssamfundets stater nu enats om en utvecklingsdagordning som i såväl deklaration som mål och delmål lyfter fram vikten av funktionshinderperspektiv. Sysselsättningsmålet innehåller därför ett delmål att ”senast 2030 uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män, inklusive ungdomar och personer med funktionsnedsättning, samt lika lön för likvärdigt arbete”.

Om Sverige ska ha förmåga att bidra till att målet om sysselsättningen kan nås så anser vi att det krävs en utveckling av den svenska arbetsmarknadspolitik. Det måste tydligare än idag tas fasta på människors förmågor att arbeta. Precis som när det gäller förstärkningen av FN:s mål med ett tydligt funktionshinderperspektiv så behövs den utvecklingen också i den svenska politikens mål. Det behövs en förändring av synsättet

som idag ofta präglar arbetsmarknadspolitiken att människor med funktionsnedsättning endast platsar hos arbetsgivare som får lönestöd eller i en anställning hos Samhall.

Den tidigare TCO-ekonomen Jan-Erik Nyberg kom i juni 2016 med en rapport, *Se förmågan*, utgiven av tankesmedjan Arena Idé och federationen Lika Unika. I rapporten finns analyser av en under längre tid stillastående utveckling på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning. I rapportens rekommendationer tas flera angelägna områden upp, som exempelvis att förbättra matchningen på arbetsmarknaden. Rapporten lyfter behovet av ett ökat engagemang från parterna på arbetsmarknaden. Den beskriver också hur begreppet nedsatt arbetsförmåga som används inom arbetsmarknadspolitiken kan leda till att negativa etiketter sätts på människor som annars skulle ha mycket att ge i ett arbete på den ordinarie arbetsmarknaden.

Se förmågan lyfter också upp vilka kostnader det handlar om när människor ställs i utanförskap. En beräkning visar att en person med funktionsnedsättning som hela livet tvingas stå utanför arbetsmarknaden ger en samhällsekonomisk kostnad på minst 10 miljoner kronor. Det illustrerar vikten av att göra rätt från början och se alla människors förmågor.

Sverige behöver stärka sin politik för att människor med funktionsnedsättning ska få förbättrade möjligheter till arbete på den ordinarie arbetsmarknaden. Här behövs insatser från många aktörer. Offentliga arbetsgivare måste, och har enligt FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning en skyldighet att, ta ett stort ansvar. Statliga myndigheter, statliga bolag, kommuner och landsting måste på allvar gå i täten och agera banbrytare för att anställa personer med funktionsnedsättning i sina ordinarie verksamheter.

Arbetet med Agenda 2030 kommer att engagera en stor del av samhället på alla nivåer. Därför är det en ovärderlig styrka om ett tydligt funktionshinderperspektiv finns med i arbetet, inte minst i frågor om arbete och sysselsättning. I det måste ett värderingsskifte vara målet, ett skifte som gör att personer med funktionsnedsättning ses som de resurser de är, med viktiga kompetenser som kan bidra till Sveriges utveckling och tillväxt.

Per Lodenius (C)

Helena Lindahl (C)